Gemeente Amsterdam

definitief
28 maart 2019

Aanpak Overlast door Zomerrecreatie 2019

Inhoudsopgave

1 Inleiding 3

2 Overlast door Zomerrecreatie 4

3 Locaties 6

4 Beleid en instrumenten 9

5 Gebiedsgericht Pakket Maatregelen 13

6 Draaiboek zomerdrukte 18

7 Financiële Paragraaf en Organisatie 21

8 Vervolg 22

Bijlage Evaluatie Maatregelen Overlast Zomerrecreatie 2018

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In de warme zomermaanden zoekt de Amsterdammer verkoeling aan het water. In de afgelopen jaren zien we dit aan populariteit toenemen. Stadsdeel Oost is een waterrijk stadsdeel en wij kennen inmiddels dan ook meerdere locaties in stadsdeel Oost waar het (heel) erg druk is op mooie zomerse dagen. Voor direct omwonenden gaat dit vaak gepaard met overlast. De zogenaamde overlast door zomerrecreatie. Hier ontstaat een spanningsveld tussen de behoefte om te recreëren en de ervaren overlast door omwonenden.

In de afgelopen jaren is op verschillende locaties in stadsdeel Oost geëxperimenteerd met een aanpak om de overlast beheersbaar te houden. Daarbij constateren we naast gebiedsgerichte maatregelen ook maatregelen die wellicht efficiënter meer generiek toegepast kunnen worden. Waaraan behoefte is, is een zomerdraaiboek met maatregelen om de overlast van zomerrecreatie tegen te gaan. Hierdoor ontstaat een integraal overzicht en kunnen maatregelen waar mogelijk efficiënter worden toegepast.

1.2 Opzet en Leeswijzer

Om te komen tot een aanpak overlast door zomerrecreatie zijn een aantal stappen gezet. De eerste stap, namelijk het omschrijven van overlast door zomerrecreatie staat in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 worden de locaties beschreven waar afgelopen recreatieseizoen sprake was van structurele overlast. In dit hoofdstuk staat ook welke maatregelen in 2018 zijn genomen om de overlast te voorkomen en of beheersbaar te houden. In hoofdstuk 4 staan het beleid en de beschikbare instrumenten beschreven. Hoofdstuk 5 gaat over de maatregelen, die in 2019 per locatie worden genomen. Aanvullend daarop gaat hoofdstuk 6 in op de manier om potentiële overlastlocaties te identificeren en te monitoren. Ook staat in dit hoofdstuk welke acties worden uitgevoerd op het moment dat op een potentiële overlastlocatie daadwerkelijk overlast ontstaat. In de financiële paragraaf (hoofdstuk 7) staat het benodigde budget. In het laatste hoofdstuk staat het vervolgtraject beschreven.

2 Overlast door Zomerrecreatie

De drukte in de stad neemt toe, zomerrecreatie in de openbare ruimte moet mogelijk blijven. Zonder maatregelen leidt dat tot overlast bij omwonenden. Dat leidt tot de vraag; hoe kan zomerrecreatie op de verschillende locaties plaatsvinden zonder onaanvaardbare overlast? Onderdeel van deze vraag is; wanneer is sprake van onaanvaardbare overlast? Beantwoording van deze vraag leidt tot een onderbouwing van de keuze voor maatregelen om ook in de toekomst zomerrecreatie mogelijk te maken.

2.1 Zomers weer

Er is sprake van zomers weer als de verwachting droog en warm weer is. In het algemeen is het dan 20 graden of warmer. Bij zomers weer neemt de behoefte aan verkoeling in het water toe en blijft men vaak tot laat in de avond buiten. Wanneer warme dagen langer aanhouden, wordt de behoefte groter. In de weekenden en in de vakanties is het over het algemeen drukker bij mooi weer dan op een doordeweekse dag.

Omdat in de periode van 1 mei tot en met 1 oktober de kans het grootst is op zomers weer en deze periode gelijk is aan het vaarseizoen is dit de periode die wordt bedoeld als wordt gesproken over het recreatieseizoen.

2.2 Vormen van Overlast

In de afgelopen recreatieperiode zijn door burgers onder andere meldingen gedaan van:

Recreatie op de oever
- Rook- en stankhinder door barbecues
- Geluidsoverlast
- Wildplassen
- Afval
- Overlast door verkeerd geparkeerde fietsen

Varen
- Geluidsoverlast
- Wildplassen
- Afval
- Hard varen

Zwemmen
- Zwemmen naast woonboten
- Zwemmen in de vaargeul
- Brugspringen
- Geluidsoverlast

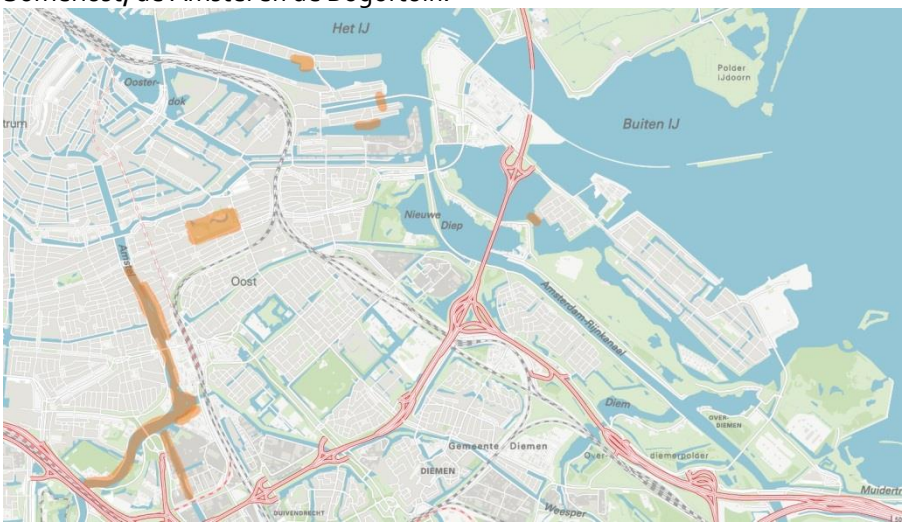
Voor al deze vormen van overlast geldt dat dit in meer en mindere mate en in diverse combinaties kan voorkomen en ook niet altijd te vóórkomen is.

2.3 Structurele Overlast

De mate van overlast kan door iedereen anders worden geïnterpreteerd en is subjectief. Of een locatie als overlast gevend kan worden gezien wordt mede bepaald door informatie van handhaving, de politie en de gebiedsteams. Meldingen van overlast door burgers maken onderdeel uit van deze informatie. Hoewel de beoordeling subjectief is wordt geconstateerd dat de genoemde vormen van overlast bij zomers weer op een aantal locaties in Oost met grote regelmaat zijn voorgekomen.

3 Locaties

Op onderstaande kaart zijn locaties in Oost aangegeven waar sprake is van overlast door zomerrecreatie. Voor vier van deze locaties geldt dat er sprake is van structurele overlast die ervoor zorgt dat de leefbaarheid onder druk staat. Het gaat dan om de Weesperzijde, Park Somerlust, de Amstel en de Bogortuin.

Figuur 1: Overlastlocaties Oost

3.1 Weesperzijde

Aan de Weesperzijde, nabij café Hesp ligt een loswal. Op deze locatie is het voor beroepsvaart toegestaan ligplaats in te nemen. Voor de pleziervaart geldt er een afmeerverbod. Ondanks dit verbod meren pleziervaartuigen met regelmaat af en gebruiken de locatie om aan land te gaan. Dit is in de basis niet overlast gevend, maar veel van de vaartuigen die afmeren zijn illegale passagiersvaartuigen[1]. Waardoor vaak grote groepen tegelijk de kade opgaan.

Vanaf het water ontstaat er een kat- en muisspel dat handhaving bijna onmogelijk is. Naast het illegaal afmeren is er op deze locatie sprake van geluidsoverlast, wildplassen en afvalproblematiek.

[1] Zit zijn boten waarmee passagiersvaart wordt aangeboden zonder exploitatievergunning. Illegale passagiersvaart vervoert vaak grote groepen (feestende) mensen die zorgen voor (geluids)overlast. Ook voldoen deze boten vaak niet aan de veiligheidseisen die voor de vergunde passagiersvaart gelden. (uit: concept Nota Varen p. 10 + 16)

3.2 Park Somerlust

Park Somerlust ligt in de nieuwe wijk Amstelkwartier. Er is een grasveld aan de Amstel aangelegd dat uitnodigt tot zitten en liggen met mooi weer. Midden in deze strook zit roeivereniging RIC, vanaf hun steigers is het gemakkelijk om het water in- en uit te komen. In Park Somerlust zijn dit jaar nieuwe horecavoorzieningen geopend. Overlast die ervaren werd is voornamelijk van afval, geurhinder en rookoverlast door barbecueën, wildplassen en geluidsoverlast (vanaf het land en het water) tot laat in de avond.

Figuur 2: Park Somerlust

3.3 Amstel

Het gaat hier om het in Oost gesitueerde deel van de Amstel, gelegen tussen de Torontobrug en de Rozendoorbrug, inclusief de Duivendrechtsevaart. Bewoners op en om de Amstel ervaren geluidsoverlast (versterkte muziek, schreeuwende mensen op het water) en wildplassen. Specifiek voor woonbootbewoners geldt dat zij hinder ervaren door de golfslag van snel varende boten met daarbij geluidsoverlast (versterkt en onversterkt) en in mindere mate zwemmers die gebruik maken van de woonboten om het water in of uit te gaan.

3.4 Bogortuin

Op Java-eiland ligt de Bogortuin. De tuin is meer een park. Het is een 5.1, 2, e groen grasveld, doorkruist door een wandelpad, een fietspad en een lange rij bomen. De Bogortuin ligt aan de IJhaven, toegankelijk via een grote, brede betonnen trap. De IJhaven is een actieve haven voor binnenvaart, waar zwemmen in principe niet is toegestaan. Dit komt omdat er vanaf boten geen goed zicht is op zwemmers en ook de waterkwaliteit hier niet wordt gecontroleerd.

Figuur 3: Bogortuin

Overlast die in de Bogortuin wordt ervaren heeft betrekking op geluidsoverlast, wildplassen en stankhinder rondom de geplaatste toiletten, afvalproblematiek, verkeersveiligheid en rook- en geuroverlast door barbecueën.

3.5 Potentiele overlastlocaties

Naast de vier locaties waar in de aanpak overlast door zomerrecreatie concrete maatregelen worden opgenomen zijn er ook andere plekken waar de overlast toeneemt. Ook op andere locaties wordt overlast als gevolg van zomerrecreatie ervaren. Denk bijvoorbeeld aan het Oosterpark, de steiger bij Vrijburcht, de recreatiesteiger bij de Borneokade en de Pythonbrug (hoge rode brug bij Keesje 5.1, 2, e .

In deze aanpak overlast zomerrecreatie voor 2019 worden voor deze locaties geen concrete maatregelen opgenomen. In hoofdstuk 6 wordt voor deze locaties aangegeven wat wel gedaan wordt.

4 Beleid en instrumenten

4.1 Coalitieakkoord en uitvoeringsagenda

Het college van b&w heeft in de uitvoeringsagenda onder de ambitie *"fijne buurten, leefbare stad"* de volgende maatregel opgenomen: *"We stellen een aanpak op om drukte en overlast in de openbare ruimte tegen te gaan en starten daarbij met het wallengebied 4de kwartaal2018: Plan van aanpak, 1ste kwartaal 2019: Uitvoering."*

In de uitvoeringsagenda 2019 staat ook: *"We stellen een masterplan reiniging en handhaving op. Daarin besteden we extra aandacht aan buurten waar de leefbaarheid voor inwoners onder druk staat door overlast en onveiligheid. De aanpak van hardnekkige jeugdoverlast is hier ook onderdeel van. Tweede kwartaal 2019: Start aanpak".* Dit wijkt af van datgene dat in de (concept) Nota Varen – deel 1 staat, namelijk "*Vanaf 2020 zal het Masterplan Handhaving en Reiniging worden uitgerold, ook op het water."* Daarmee lijkt het erop dat vanaf 2020 zowel zomerrecreatie als handhaving op en rond het water in één document terecht komen, daardoor ontstaat de mogelijkheid om de aanpak van beide vormen van overlast beter op elkaar af te stemmen. Omdat dit in 2019 nog niet van toepassing is, is het belangrijk om deze afstemming op een andere manier te organiseren.

Tijdens de bestuursconferentie van 4 december 2018 is door het dagelijks bestuur van stadsdeel Oost aandacht gevraagd voor de kans om overlast als gevolg van water gerelateerde recreatie (Weesperzijde, Park Somerlust, Amstel en Bogortuin) aan te pakken door gebiedspecifieke maatregelen. Dit omdat door de toename van het aantal inwoners in Oost en de maatregelen tegen de drukte in het centrum de leefbaarheid in Oost steeds vaker onder druk komt te staan. Dit komt heel nadrukkelijk naar voren komt bij de overlastbeleving bij zomerrecreatie. Voor het borgen van de leefbaarheid bij Weesperzijde, Park Somerlust, de Amstel en Bogortuin zijn maatwerkoplossingen nodig. Hierbij wordt vanuit stadsdeel Oost als aandachtspunt benoemd dat het belangrijk is om de problematiek op te lossen en niet te verplaatsen naar een andere locatie.

4.2 Nota Varen

De groei van het aantal bezoekers en inwoners van de stad zien we terug op het water. Dit beïnvloedt het stedelijk milieu, de leefbaarheid, de vlotte en veilige doorvaart en de kwaliteit van de grachten als historisch erfgoed. Met deze tekst kondigt 5.1, 2, e Nota Varen deel 1 en wijziging Verordening op het binnenwater (VOB) aan. De concept Nota Varen – deel 1 en de VOB hebben tot en met medio februari ter inzage gelegen, dat heeft geleid tot een 5.1, 2, e aantal reacties. In deze periode heeft ook de stadsdeelcommissie Oost advies gegeven op de nota.

De meest in het oog springende maatregelen uit de conceptversie van de Nota Varen – deel 1 zijn:

- 12 personen regeling.
- Nachtsluiting.

- Communicatie en gedragsverandering.
- Versterking handhaving.

Overlast door zomerrecreatie maakt deel uit van het advies dat vanuit het stadsdeel aan het college is gegeven. De bevoegdheid tot het vaststellen van de Nota Varen – deel 1 ligt bij de gemeenteraad. Op dit moment worden de inspraakreacties verwerkt, daarna wordt het document voorgelegd aan het college. Huidige planning voor vaststelling van de Nota Varen door de gemeenteraad is mei 2019. Op dit moment is nog niet duidelijk of de maatregelen na vaststelling ook direct in werking treden en daarmee tijdens het recreatieseizoen van 2019 al ingezet kunnen worden om de overlast tegen te gaan.

4.3 Handhaving

Handhaving van overlast als gevolg van zomerrecreatie vindt plaats door THOR (toezicht en handhaving openbare ruimte). In de uitvoeringsagenda 2019, wordt onder open en tolerante stad als maatregel het volgende benoemd: *"We gaan strikter handhaven op het water, ten behoeve van minder drukte en overlast in de openbare ruimte en op het water."* Aan de uitvoering van deze maatregel is in de uitvoeringsagenda geen planning gekoppeld, maar het maakt wel duidelijk dat de huidige coalitie prioriteit geeft aan het tegengaan van drukte en overlast in de openbare ruimte en op het water. Ook in stadsdeel Oost heeft dit bestuurlijk prioriteit.

Daar waar de inzet afgelopen zomer last minute is geregeld door te schuiven met de inzet vanuit THOR is voor zomerrecreatie opgenomen in de jaarplanning THOR Oost. Daarnaast wordt het voorkomen en beheersbaar houden van overlast als gevolg van zomerrecreatie opgenomen in de afspraken van THOR met het dagelijks bestuur van stadsdeel Oost.

De evaluatie maakt duidelijk dat de inzet in 2018 zeer is gewaardeerd, met als kanttekening dat de pakkans laag was. Voor 2019 zal op basis van de ervaringen uit 2018 de inzet worden aangepast. Hierbij zal in ieder geval worden ingezet op meer gezamenlijke inzet met Waternet en stadsdeel Zuid. Daarnaast zal het Actie Service Centrum meldingen van (geluids)overlast op het water rechtstreeks doorzetten aan beschikbare handhavers.

Naast de actieve inzet om overlast te beperken beschikt THOR ook over toegang tot SIA (Signalen Informatievoorziening Amsterdam). Deze informatie maakt het mogelijk om inzichtelijk te maken op welke overlast zich op welke locaties voordoet. Het monitoren van deze informatie, gecombineerd met de ervaringen van handhavers op straat biedt waardevolle informatie. Niet alleen voor handhaving, maar mogelijk ook voor andere onderdelen van de organisatie. Veel meldingen over bijvoorbeeld afval kunnen bijvoorbeeld beter worden opgelost door extra prullenbakken dan door extra handhavingsinzet.

4.4 Zwemmen in open water

In de Watervisie Amsterdam 2040 staat over zwemmen: "*Water als plek voor verkoeling in de zomer wordt in de toekomst –gelet op klimaatverandering- steeds belangrijker. Het aantal officiële zwemplekken in natuurwater in en rond Amsterdam is beperkt. In 2040 zijn dat er wat ons betreft beduidend meer. We denken in de eerste plaats aan de stadsplassen, maar ook in en rond het IJ en IJmeer liggen mogelijkheden voor verkoeling in of aan het water.*
Om echt te kunnen zwemmen dient het water te voldoen aan de kwaliteitseisen die daarvoor gelden. Door goede informatievoorziening over wanneer waar gezwommen kan worden kunnen meer (tijdelijke) zwemplekken in natuurwater worden gecreëerd. Hiervoor dient de blauwalg in de stadsplassen structureel te worden bestreden."

Deze tekst maakt de problematiek rondom zwemmen duidelijk. Zwemmen is bij officiële zwemlocaties toegestaan. Aan een officiële zwemlocatie zijn voorwaarden verbonden die slechts op een beperkt aantal locaties te realiseren zijn. Denk bijvoorbeeld aan de verantwoordelijkheid voor de waterkwaliteit. Dat maakt dat op de meeste plekken in en rond de stad alleen op onofficiële zwemlocaties wordt gezwommen. Dat geldt voor de Bogortuin, Somerlust, de Weesperzijde en de Amstel. Voor Somerlust geldt aanvullend dat er een risico is om het water te bereiken. De toegang tot het water bestaat gladde stenen waarop mensen uitglijden en verwondingen oplopen.

Op basis van het Binnenvaartpolitiereglement zijn richtlijnen voor Zwemmen. Daardoor ontstaat onderscheid tussen daar waar zwemmen volledig op eigen risico is en daar waar het daarbovenop ook daadwerkelijk verboden is om te zwemmen. Overigens zijn zwemmers zich meestal niet bewust van zwemverboden.

4.5 Jeugd, zwem en recreatieoverlast

Stadsdeel Oost stelt jaarlijks een Zomerhandboek – jeugdoverlast op, onderdeel van dit handboek is het handboek Zwem- en Recreatieoverlast. Doel van deze handboeken is het geven van een overzicht van de betrokkenen en het vinden van de juiste contactpersoon in een wijk. Daarnaast kan worden nagelezen hoe wordt omgegaan met de verschillende vormen van overlast. Vanwege de namen en telefoonnummers van partners in het handboek is het delen van het handboek aan

derden zonder toestemming niet toegestaan. Ook in 2019 zullen deze handboeken worden opgesteld. Eventuele concrete maatregelen worden ook opgenomen in deze aanpak.

4.6 Instrumenten

In 2018 zijn instrumenten ingezet om de overlast te beperken. De evaluatie van deze instrumenten maakt onderdeel uit van de evaluatie maatregelen overlast zomerrecreatie, die als bijlage aan de aanpak is toegevoegd.

- Afvalbakken;
- Dagelijks schoonmaak;
- Tijdelijke toiletten;
- Barbecueverbod;
- Bord met regels/ verboden;
- Gedragsregels opstellen;
- Fietsparkplaatsen;
- Stewards (Toezichthouders) bij zomers weer;
- Aanspreken bezoekers op gedrag door horecamedewerkers;
- Extra inzet van handhaving op het land en het water;
- Informatiebijeenkomsten met bewoners/ ondernemers;
- Bezoekersenquête (eenmalig in augustus);
- Folder met informatie over maatregelen en waar overlast te melden;
- Bewonerspanel.

5 Gebiedsgericht Pakket Maatregelen

5.1 Inleiding

Om de leefbaarheid te borgen zijn maatwerkoplossingen nodig bijvoorbeeld voor afval, sanitair, geluid en stankoverlast. Afhankelijk van de locatie zijn tijdelijke of definitieve oplossingen wenselijk en is het van belang dat hier op drukke dagen toezicht en handhaving aanwezig is. Om te voorkomen dat de oplossing voor de ene locatie het probleem van de andere locatie wordt, ligt hier een uitgelezen kans om een integrale aanpak vanuit de gebiedskennis te realiseren en daarmee gebiedsgericht werken in praktijk te brengen. Om de uitvoering van de verschillende maatregelen goed te laten verlopen wordt voor elk van de locaties een werkplan opgesteld waarin onder ander is opgenomen wie waarvoor verantwoordelijk is.

Bij de keuze voor de maatregelen is gebruik gemaakt van de "Evaluatie Maatregelen Zomerrecreatie 2018". Deze evaluatie is als bijlage aan de aanpak overlast zomerrecreatie toegevoegd.

5.2 Weesperzijde – Loswal

In te zetten maatregelen:

- Maatregelen uit de Nota Varen – deel 1 en gewijzigde VOB;
- Brief/ folder voor direct omwonenden met informatie over maatregelen en waar zij overlast kunnen melden;
- Bewonersbijeenkomst start recreatieseizoen waarin de gekozen maatregelen worden toegelicht en afspraken worden gemaakt over betrokkenheid omwonenden en ondernemers gedurende het recreatieseizoen;
- Plaatsen afvalcontainers en dagelijkse schoonmaak van 1 mei tot en met 1 oktober;
- Barbecueverbod instellen;
- Op overlast gerichte handhaving op het water en vanaf de kade van 1 mei tot en met 1 oktober;
- Toezichthouders inzetten van 1 mei tot en met 1 oktober bij 'zomers weer';
- Fysieke maatregelen om ongewenst gebruik tegen te gaan;
- Evaluatiebijeenkomst einde recreatieseizoen om de maatregelen te evalueren.

Voor de plaatsing van tijdelijke toiletten zijn er een tweetal opties:

a. De Nota Varen deel 1 wordt vastgesteld, inclusief de 12+ maatregel (vanwege de illegale passagiersvaart) en de maatregel wordt actief gehandhaafd. Gevolg van deze maatregel is het verdwijnen van de illegale passagiersvaart op het Amsterdamse water. Op dit moment is de illegale passagiersvaart de belangrijkste veroorzaker van overlast en onveilige situaties op de loswal bij de Weesperzijde.

   i. Op het moment dat ondanks de verwachting bij het Programmateam Varen blijkt dat de vastgestelde en actief gehandhaafde maatregel toch niet het gewenste resultaat heeft wordt om de gevolgen van de illegale passagiersvaart beheersbaar te houden tijdelijke toiletten geplaatst.

b. De 12+ maatregel niet wordt vastgesteld, of niet actief gehandhaafd. De gewenste preventie, door handhaving van illegale passagiersvaart is dan niet mogelijk. Dan blijft inzet om de gevolgen van de illegale passagiersvaart beheersbaar te houden noodzakelijk. In dat geval worden net als in het afgelopen recreatieseizoen tijdelijke toiletten geplaatst. Bij de plaatsing van deze toiletten is op basis van de evaluatie van de maatregel extra aandacht voor de locatie en de uitstraling.

Gewenst resultaat:
Daar waar mogelijk wordt overlast voorkomen. Denk daarbij aan de gemeentelijke inzet op handhaving voor illegale passagiersvaart, het instellen van een barbecueverbod en het nemen van fysieke maatregelen.

Daarnaast inzetten op het beheersbaar houden van de gevolgen, door het organiseren van een bewonersbijeenkomst aan de start van het recreatieseizoen, door het plaatsen van afvalbakken en door de inzet van toezichthouders.

Derde onderdeel van de maatregelen is de communicatie met de bewoners en ondernemers. Samen met de bewoners en ondernemers wordt indien nodig gedurende het recreatieseizoen bijgestuurd. Bijvoorbeeld op basis van suggesties die zij doen, of vanwege observaties die een aanvulling zijn op de informatie die via de officiële kanalen bij ons bekend is.

5.3 Park Somerlust

In te zetten maatregelen:
- Brief/ folder voor direct omwonenden met informatie over maatregelen en waar zij overlast kunnen melden;
- Bewonersbijeenkomst start recreatieseizoen waarin de gekozen maatregelen worden toegelicht en afspraken worden gemaakt over betrokkenheid omwonenden en ondernemers gedurende het recreatieseizoen;
- Plaatsen van tijdelijke toiletten van 1 mei tot en met 1 oktober, indien mogelijk in combinatie met de aanwezige horeca;
- Plaatsen afvaleilanden en dagelijkse schoonmaak van 1 mei tot en met 1 oktober;
- Op overlast gerichte handhaving op het water en vanaf de kade van 1 mei tot en met 1 oktober;
- Toezichthouders inzetten van 1 mei tot en met 1 oktober bij 'zomers weer';
- Aanpak onveiligheid op en om fietsroute door Park Somerlust;
- Bewonersenquête en bezoekersenquête;
- Evaluatiebijeenkomst einde recreatieseizoen om de maatregelen te evalueren.

De ontwikkeling van Overamstel en de Weespertrekvaart zorgt ervoor dat de omgeving van Park Somerlust verandert. Meer woningen in de omgeving hebben een dubbel effect, namelijk meer bewoners die mogelijk last hebben van de overlast. En meer mensen die mogelijk gebruik gaan maken van de locatie.

Daarnaast biedt die gebiedsontwikkeling ook kansen, bijvoorbeeld doordat nieuwe bewoners betrokken zijn bij hun woonomgeving. Maar ook door de vestiging van maatschappelijk betrokken ondernemers. Voorbeeld hiervan is het aanbod van Thuis aan de Amstel om mee te denken, of zelfs een rol te spelen bij het realiseren van een tijdelijke toiletvoorziening.

Gewenst resultaat:
Inzetten op het beheersbaar houden van de gevolgen van overlast door zomerrecreatie. Bijvoorbeeld door het organiseren van een bewonersbijeenkomst aan de start van het recreatieseizoen, door het plaatsen van afvalbakken en door de inzet van toezichthouders.

Belangrijk daarbij is de communicatie met de bewoners en ondernemers. Samen met de bewoners en ondernemers wordt indien nodig gedurende het recreatieseizoen bijgestuurd. Bijvoorbeeld op basis van door suggesties die zij doen, of vanwege observaties de die een aanvulling zijn op de informatie die via de officiële kanalen bij ons bekend is.

5.4 Amstel

In te zetten maatregelen:
- Maatregelen uit de Nota Varen – deel 1 en gewijzigde VOB;
- Brief/ folder voor direct omwonenden met informatie over maatregelen en waar zij overlast kunnen melden;
- Bewonersbijeenkomst (samen met Woonbootvereniging de Groene Staart) aan het begin van het recreatieseizoen waarin de gekozen maatregelen worden toegelicht en afspraken worden gemaakt over de betrokkenheid gedurende het recreatieseizoen;
- Gedurende het recreatieseizoen overleg met Woonbootvereniging de Groene Staart;
- Op overlast gerichte handhaving op het water en vanaf de kade;
- Bebording tegen geluidsoverlast en snel varen toevoegen in richting 'stad uit';
- Evaluatiebijeenkomst (samen met Woonbootvereniging de Groene Staart) einde recreatieseizoen om de maatregelen te evalueren.

De overlast op de Amstel komt voornamelijk door gedrag van bezoekers. Bewoners geven aan dat een 5.1, 2, e deel van de overlast wordt veroorzaakt door illegale passagiersvaart. In de Nota Varen – deel 1 zijn maatregelen opgenomen om de overlast door deze groep tegen te gaan, echter op de Amstel (als doorgaande route) is deze maatregel niet van toepassing. Hoewel de verwachting is dat het aantal illegale passagiersvaartuigen door de maatregel zal afnemen, bestaat het risico dat op de Amstel de illegale passagiersvaart toe zal nemen. Daarom dat door monitoring de situatie nauwlettend in de gaten gehouden wordt om zo de mogelijke negatieve effecten van deze maatregel te voorkomen en of te beperken.

Overlast gevend gedrag op het water (denk aan te hard varen/ hekgolf, geluidsoverlast) wordt in veel gevallen ook onbewust gedaan. Bewustwording is daarbij een belangrijk onderdeel daarom wordt, samen met het Programmateam Varen, gekeken of er mogelijkheden zijn om de bewustwording te vergroten, bijvoorbeeld door extra communicatie.

Gewenst resultaat:
In samenwerking met omwonenden gerichte inzet van handhaving om zo de overlast te verminderen en beheersbaar te houden. Toename van het bewustzijn bij recreanten over van de overlast die hun gedrag tot gevolg heeft voor omwonenden.

5.5 Bogortuin

In te zetten maatregelen:
- Brief/ folder voor direct omwonenden met informatie over maatregelen en waar zij overlast kunnen melden;
- Bewonersbijeenkomst start recreatieseizoen waarin de gekozen maatregelen worden toegelicht en afspraken worden gemaakt over betrokkenheid omwonenden en ondernemers gedurende het recreatieseizoen;
- Bewonerspanel;
- Plaatsen van tijdelijke toiletten van 1 mei tot en met 1 oktober;
- Plaatsen afvaleilanden en dagelijkse schoonmaak van 1 mei tot en met 1 oktober;
- Toezichthouders inzetten van 1 mei tot en met 1 oktober bij 'zomers weer';
- (gedeeltelijk) Barbecueverbod instellen;
- In overleg met bewoners maken leefregelbord en het bord plaatsen;
- Fysieke maatregelen om ongewenst gebruik tegen te gaan, zoals de aanpak van de fietsparkeerproblematiek;
- Bewonersenquête en bezoekersenquête;
- Evaluatiebijeenkomst einde recreatieseizoen om de maatregelen te evalueren.

Het gedeeltelijk barbecueverbod heeft de overlast voor omwonenden niet geheel kunnen wegnemen. Het vervangen van dixi's door een toiletwagen op het Azartplein is niet positief ervaren. De afstand tot de Bogortuin is te groot. Tegen het tijdelijke GVB-toilet op het Azartplein zijn bezwaren ontvangen. Voor 2019 wordt gekeken naar een betere oplossing van zowel het GVB-toilet als de tijdelijke toiletvoorziening voor bezoekers.

Gewenst resultaat:
Daar waar mogelijk wordt overlast voorkomen. Denk daarbij aan het instellen van een barbecueverbod en het nemen van fysieke maatregelen.

Daarnaast inzetten op het beheersbaar houden van de gevolgen, zoals door het organiseren van een bewonersbijeenkomst aan de start van het recreatieseizoen, door het plaatsen van afvalbakken en door de inzet van toezichthouders en verdere inzet van handhaving en politie in de latere uren.

Derde onderdeel van de maatregelen is de communicatie met de bewoners en ondernemers. Samen met de bewoners en ondernemers wordt indien nodig gedurende het recreatieseizoen bijgestuurd. Bijvoorbeeld op basis van de enquêtes, door suggesties die zij doen, of vanwege observaties de die een aanvulling zijn op de informatie die via de officiële kanalen bij ons bekend is.

6 Draaiboek zomerdrukte

In het voorgaande hoofdstuk zijn voor vier locaties concrete maatregelen benoemd. De overlast beperkt zich helaas niet enkel tot deze locatie. Voor de rest van stadsdeel Oost geldt dat indien overlast door zomerrecreatie ontstaat die de leefbaarheid in gevaar brengt, snel moet worden gehandeld. Hierbij is het belangrijk om te beseffen dat inzet van bijvoorbeeld handhaving afhankelijk is van de totale beschikbare capaciteit. Dus dat het toevoegen van een locatie leidt tot een andere verdeling van de inzet.

6.1 Monitoring

Monitoring vindt plaats op basis van de informatie vanuit de SIA-meldingen en van collega's van diverse afdelingen (denk aan gebiedsteams, team Veiligheid en de handhavers van THOR). Het combineren van deze informatie zorgt voorduidelijkheid over plekken in stadsdeel Oost zijn waar extra inzet gewenst is om de overlast als gevolg van zomerrecreatie te voorkomen of beheersen. Als duidelijk is dat extra inzet noodzakelijk is, dan is de volgende stap het organiseren van de extra inzet. Daarom maakt deze opzet voor een draaiboek onderdeel uit van de aanpak.

6.2 Overlast op het water

De gemeente Amsterdam voert een communicatiecampagne om bewustwording te creëren bij mensen die op en rond het water recreëren. Een deel van de recreanten is zich namelijk niet bewust dat hun gedrag voor overlast zorgt bij anderen.

In de Nota Varen zijn een aantal maatregelen opgenomen om overlast tegen te gaan. Een aantal maatregelen zijn specifiek bedoeld voor de binnenstad, maar het centrum water is onderdeel van het watersysteem. Daarom is het de verwachting dat de maatregelen ook effect gaan hebben in de rest van de stad. Immers als het verboden is om na 23.00 uur in het centrum te varen, dan gaan mensen eerder naar huis die hun bootje in de stadsdelen hebben liggen. Met deze verwachting is het van belang dat nadrukkelijk monitoring plaatsvindt, zodat ook kan worden bepaald of de maatregelen aan de verwachting voldoen.

Indien op andere dan de bekende plaatsen structurele overlast ontstaat zal een afweging worden gemaakt om de locatie toe te voegen aan de locaties waar extra handhaving plaatsvindt. De totale handhavingsinzet voor het recreatieseizoen is vastgelegd in de jaarplanning van THOR. Het toevoegen van een locatie leidt daardoor tot een andere verdeling van de inzet. Daarom moet bij het toevoegen van een locatie een afweging voor geheel Oost worden gemaakt.

6.3 Recreatie nabij het water

Op de locaties waar grote groepen mensen bij mooi weer recreëren wordt gebruik gemaakt van de inzet van toezichthouders. Deze toezichthouders hebben de mogelijkheid om mensen aan te spreken op gedrag. Daarnaast zorgen faciliteiten (denk aan afvalbakken en tijdelijke toiletten) ervoor dat omwonenden minder overlast hebben. Op het moment dat er een nieuwe locatie is, dan wordt voor de locatie bekeken of en welke maatregelen een bijdrage leveren aan het beheersbaar maken, houden en voorkomen van overlast.

Maatregelen die hierbij in ieder geval in overweging worden genomen zijn;
- Bewonersbijeenkomst/ informatievoorziening aan omwonenden
- Inzet toezichthouders
- Plaatsen afvalvoorziening
- Plaatsen tijdelijke toiletten

6.4 Pilots

De maatregelen die in 2018 genomen zijn laten zien dat de maatregelen op verschillende locaties anders uitpakken. Daarnaast hebben de maatregelen die de afgelopen jaren zijn ingezet niet geleid tot de oplossing van de overlast als gevolg van zomerrecreatie.

Het bieden van mogelijkheden tot het houden van pilots maakt dat innovatieve ideeën een kans krijgen. Een pilot vindt alleen plaats als monitoring en evaluatie hier onderdeel van uitmaakt. Doel van het mogelijk maken van pilots is om op basis van een effectieve inzet van middelen en capaciteit overlast als gevolg van zomerrecreatie te verminderen, te voorkomen of beheersbaar te houden. Andere randvoorwaarde voor het houden van een pilot is dat vooraf de mogelijkheid met de betrokken 5.1, 2, e en/ of afdeling wordt afgesproken dat bij een positieve uitkomst voorzetting van de pilot binnen de organisatie is geborgd.

In 2019 wordt in dit kader in ieder geval ruimte geboden voor pilots in het kader van tijdelijke en/ of kleine ingrepen in de openbare ruimte.

6.5 Organisatie

Voor de vier locaties waar overlast plaatsvindt wordt per locatie één aanspreekpunt benoemd. Zij hebben samen met de coördinator overlast als gevolg van zomerrecreatie in de periode mei – oktober wekelijks structureel overleg. Voorwaarde van het doorgaan van die overleg is dat de voorgaande week sprake is geweest van "zomers weer". Tijdens dit zomerrecreatie overleg wordt de situatie besproken, wordt kennis uitgewisseld en worden acties uitgezet.

THOR deelt gedurende het recreatieseizoen wekelijks de SIA meldingen. Deze informatie wordt meegenomen tijdens het overleg zomerrecreatie. Voor de potentiële overlastlocaties is nog geen aanspreekpunt. Op het moment dat een potentiële overlastlocatie wordt geïdentificeerd zal de coördinator zomerrecreatie de betrokken collega's verzamelen, de portefeuillehouder, de bestuurder die over het gebied waar de overlast plaatsvindt en de ambtelijk opdrachtgever informeren en een actieplan opstellen.

De gebiedsbriefings zijn een goed moment om op basis van de monitoring informatie uit te wisselen tussen afdelingen. Het thema overlast door zomerrecreatie zal gedurende het recreatieseizoen indien daarvoor aanleiding is tijdens de briefing worden benoemd. Als een locatie in de gebiedsbriefing wordt benoemd zal de eerste actie het beoordelen van de beschikbare informatie over de overlast zijn. Op het moment dat een potentiële overlastlocatie wordt geïdentificeerd onderneemt de coördinator zomerrecreatie actie.

Bij overlast op het water, waarbij handhavingsinzet wenselijk is wordt altijd een integrale afweging gemaakt. Bij deze integrale afweging zijn in ieder geval de coördinator, de aanspreekpunten en THOR aanwezig.

Als sprake is van overlast door recreatie nabij het water is de eerste stap het benoemen van de vormen van overlast die worden ervaren. De vorm van overlast bepaald de oplossingsrichting en de benodigde betrokken afdelingen en directies. In gezamenlijkheid met de collega's wordt voor de locatie een pakket maatregelen opgesteld. De initiatiefnemer voor het in gang zetten van dit traject en het opstellen van het pakket maatregelen is de coördinator. Vanuit het gebiedsteam wordt vervolgens een aanspreekpunt benoemd.

Pilots worden ingezet vanuit het betrokken gebiedsteam. Hiervoor wordt in ieder geval afgestemd met de coördinator, IAV (voor monitoring, onderzoek en evaluatie) en de inhoudelijk betrokken 5.1, 2, e of afdeling.

De organisatie wordt vastgelegd in een werkplan, waarin de acties aan personen worden gekoppeld. In het werkplan wordt ook een escalatieladder opgenomen.

7 Financiële Paragraaf

7.1 Financiële Paragraaf

Zonder de beschikbaarheid van budget is het uitvoeren van de maatregelen niet mogelijk, daarom wordt hieronder in tabelvorm per maatregel aangegeven waar de dekking van de kosten te vinden is.

Maatregelen	Dekking
Maatregelen uit de Nota Varen – deel 1 en gewijzigde VOB	Programmateam Varen
Brief/ folder voor direct omwonenden	Gebiedsteams
Bewonersbijeenkomst start recreatieseizoen	Gebiedsteams
Overleg met Woonbootvereniging de Groene Staart	Gebiedsteams
Afvalcontainers en dagelijkse schoonmaak Weesperzijde, Somerlust en Bogortuin	Stadswerken
Tijdelijke Toiletten Bogortuin, Somerlust (en Weesperzijde)	iom Stadswerken
Barbecueverbod instellen Weesperzijde en Bogortuin	Veiligheid stadsdeel Oost
Toezichthouders (stewards) Weesperzijde, Somerlust en Bogortuin	THOR
Op overlast gerichte handhaving op het water en vanaf de wal (zowel capaciteit als materiaal)	THOR
Fysieke maatregelen om ongewenst gebruik Weesperzijde tegen te gaan	PM
Fysieke maatregelen om ongewenst gebruik tegen te gaan, inclusief aanpak fietsparkeerproblematiek	PM + Gebiedsteam OHG
Aanpak onveiligheid fietsroute door Park Somerlust	Gebiedsteam WGM
In overleg met bewoners maken leefregelbord Bogortuin	Gebiedsteam OHG
Bewonersenquête en bezoekersenquête (Somerlust en Bogortuin)	OIS
Bebording toevoegen in richting 'stad uit'	via Programmateam Varen
Evaluatiebijeenkomst	Gebiedsteams

8 Vervolg

De verdere uitwerking van de aanpak overlast zomerrecreatie worden werkplannen opgesteld. In deze werkplannen wordt vastgelegd wie verantwoordelijk is voor welke actie.

De invoering van de aanpak overlast zomerrecreatie in 2019 maakt dat er een nieuwe situatie ontstaat voor de aanpak van overlast als gevolg van zomerrecreatie in stadsdeel Oost. Het evalueren van de maatregelen op locatieniveau en de toegevoegde waarde van een integraal gebiedsgericht pakket aan maatregelen is vanuit dat perspectief belangrijk.

De evaluaties die in het derde kwartaal van 2019 zullen plaatsvinden bepalen of er voor 2020 weer een aanpak overlast zomerrecreatie wordt opgesteld. Daarbij zal de evaluatie, als wordt besloten tot een aanpak overlast zomerrecreatie voor 2020, bepalend zijn de maatregelen die in de aanpak worden opgenomen.